

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»

18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03.

Кафедра ділової іноземної мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ В.І. Іщенко
(підпис)

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Теорія перекладу»

з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти

Освітня програма / спеціалізація	Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська <i>(код і назва)</i>
----------------------------------	--

Спеціальність	035 Філологія <i>(код і назва)</i>
---------------	---------------------------------------

Галузь знань	03 Гуманітарні науки <i>(код і назва)</i>
--------------	--

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
----------------------	----------

Полтава 2019 рік

Укладач програми:

Кобзар О.І., д. філол. н., проф. кафедри ділової іноземної мови
Полтавського університету економіки і торгівлі.

Робоча програма схвалена та
рекомендована до використання в
освітньому процесі на засіданні кафедри
ділової іноземної мови Протокол
засідання кафедри від 15 травня 2019 р.,
№ 10

Завідувач кафедри _____ доц. Іщенко.В.Л.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

спеціальності «Філологія» ступеня бакалавр

д.ф.н., _____ Н.М.Бобух

(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	12
Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	15
Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації15

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Теорія
перекладу»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки: після вивчення навчальних дисциплін: - «Вступ до перекладознавства»; - «Практичний курс другої іноземної мови і перекладу (німецька)».
2. Кількість кредитів за ЄКТС 3.
3. Кількість модулів 2
4. <u>Обов'язкова</u> (варіативна) у відповідності до навчального плану (<i>вказати</i>) обов'язкова
5. Курс - 4
6. Семестр – 7
7. Кількість годин: – загальна кількість: 90.
- лекції: 18.
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 18.
- самостійна робота: 54.
- вид підсумкового контролю: екзамен

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Теорія перекладу» – створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок перекладацької діяльності; підготовка до самостійної розробки окремих питань теорії та практики перекладу та ведення науково-дослідної роботи.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з історією розвитку, методологією, сучасним станом та перспективами розвитку теоретичного перекладознавства;
- забезпечити засвоєння необхідної термінології;
- сприяти усвідомленню студентами необхідності ґрунтовної і всебічної підготовки до професії перекладача та його відповідальності за якість власної праці.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Вміти ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
2	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
4	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
5	Здатність проведення досліджень на належному рівні.	Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
6	Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
7	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Навчальна дисципліна є обов'язковою. Форма підсумкового контролю знань: **екзамен**

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Теорія перекладу» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» освітня програма «Філологія», затвердженої наказом по університету від «22» березня 2019 р., № 60-Н.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
<p>Модуль 1. Основні поняття теорії перекладу</p>			
<p>Тема 1. Предмет, завдання та методи теорії перекладу</p>	<p>Предмет. Завдання та методи теорії перекладу, місце теорії перекладу серед інших гуманітарних дисциплін. Короткий огляд історії вітчизняного та зарубіжного перекладознавства.</p>	<p>Визначити на прикладах шляхи розвитку літературного перекладу в Україні XIX сторіччя. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) на тему: - Зв'язок перекладознавства з іншими науками. - Сутність адаптованого перекладу.</p>	<p>1 – 9</p>
<p>Тема 2. Етапи перекладацького процесу</p>	<p>Етапи перекладацького процесу і фактори, що впливають на нього. Переклад як контакт двох культур і двох мов. Переклад і двомовність. Контекст оригіналу і контекст перекладу.</p>	<p>Дати визначення поняття «перекладацький процес» та вказати на його особливості. Визначити на прикладах напрями розвитку теоретичного перекладознавства:</p>	<p>1 – 9</p>

		літературознавчий та лінгвістичний. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) про машинний переклад та переклад термінів.. <i>(письмова доповідь)</i>	
Тема 3. Основні види перекладу	Основні класифікації перекладу. Жанрово-стилістична та психолінгвістична класифікації. Адекватний, вільний та буквальный переклад. Основні напрями теорії усного перекладу.	Дати визначення основних видів перекладу та вказати на їх особливості. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) на тему: Особливості синхронного перекладу 3. Жанрово-стилістичні труднощі перекладу 4. Способи перекладу метонімії та іронії	1 – 9
Тема 4. Інформативний об'єм слова	Лінгвістична та екстра лінгвістична інформація і врахування їх взаємозв'язку при перекладі. Види лінгвістичної та екстралінгвістичної інформації.	Охарактеризувати асоціативно-метафоричну інформацію. Охарактеризувати пропозиційну	

	Константа та оказіональна інформація.	інформацію. Охарактеризувати конотативну інформацію. Назвати типи стилістичної інформації. Навести приклади жаргонних, діалектних слів, аргю.	
<p>Модуль 2. Лексико – семантична складова у перекладі</p>			
Тема 5. Еквівалентність та адекватність перекладу	Поняття еквівалентності та адекватності перекладу. Рівні еквівалентності. Шляхи досягнення адекватності в перекладі. Проблема одиниці перекладу.	Дати визначення поняття «моделі перекладу» та вказати на його особливості. Визначити на прикладах моделі перекладу. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) на теми: Граматична синонімія як проблема перекладу. Граматична антонімія як проблема перекладу. Приєм калькування при перекладі. Лексичні трансформації при перекладі. Способи	1 – 9

		перекладу лексичних одиниць (письмова доповідь)	
Тема 6. Моделі процесу перекладу	Ситуативна (денотативна), семантична, трансформаційна, комунікативна, інформативна, психолінгвістична моделі та модель мовних відповідностей перекладу. Моделі синхронного перекладу.	Визначити на прикладах перекладацькі моделі. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) на теми: Новітні моделі перекладу. Синтаксичні перетворення на рівні цілих речень.	1 – 9
Тема 7. Перекладацькі відповідності	Поняття перекладацької відповідності. Класифікація відповідностей. Контекст та його види. Вибір відповідностей у процесі перекладу. Оказіональна відповідність. Безеквівалентні лексичні і граматичні одиниці.	Дати визначення поняття «перекладацький відповідник» та вказати на його особливості. Визначити на прикладах перекладацькі співвідношення. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) на теми: Граматична синонімія як проблема перекладу.	1 – 9

		2. Граматична антонімія як проблема перекладу. (письмова доповідь)	
Тема 8. Лексико – семантичні трансформації у перекладі	Лексичні та граматичні трансформації. Перестановка. Додавання. Опущення. Заміна. Структурні особливості трансформації в перекладі.	Визначити на прикладах лексико-семантичні трансформації. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) на теми: Прийом калькування при перекладі. Лексичні трансформації при перекладі. Способи перекладу лексичних одиниць (письмова доповідь)	1 – 9
Тема 9. Специфіка перекладу окремих мовних одиниць	Типи неологізмів та їхній переклад. Особливості перекладу архаїзмів, діалектизмів, сленгу. Переклад суспільно – політичних і науково – технічних термінів.	Визначити на прикладах варіанти відтворення власних імен, географічних назв, назв установ та організацій. Підготувати доповідь (можливо з презентацією або з ілюстраціями) про спосіб передавання фразеологічних одиниць.	1 – 9

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Теорія перекладу».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання.

Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольні завдання, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей. Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше. На практичних заняттях контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій та інше. Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науковопедагогічним працівником результатів розв'язання ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює сумі всіх балів, отриманих за поточну успішність, виконання поточних модульних робіт та екзамен.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим

навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання. Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо). Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Теорія перекладу»

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали	
			Всього
1. Аудиторна			
1.1. Лекція	1. Відвідування	1 бал × 9	9
1.2. Практичне	1. Відвідування	0,5 балів × 9	4,5
	2. Виступ із питання за планом	3 бал × 5	15
	3. Доповнення до виступу, активна участь в обговоренні питань	1 бал × 7	7
	4. Презентація	3 бали × 5	15
	Відповіді при фронтальному опитуванні	0,4 бали × 9	4,5
	Поточні контрольні роботи	2 бал × 5	10
2. Самостійна робота студента	2.1. Підготовка та захист реферату	2 бали × 5	10
	2.2. Виконання практичних завдань за навчальним планом	1 бал × 5	5
	2.3. Виконання навчальних завдань за вибором	1 бал × 5	5
3. Поточний модульний контроль	Поточна модульна робота	10 балів × 2	20
Підсумковий контроль	Екзамен	40 балів	100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Теорія перекладу»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Теорія перекладу»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	5
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	5
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	3. Наукові публікації	5
Разом		30

Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє
3. Дистанційний курс «Теорія перекладу», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Алимов В. В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации : учеб. пособие / В. В. Алимов. – М. : Эдиториал УРСС, 2005. – 160 с.
2. Гарбовский Н. К. Теория перевода : учеб. / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во МГУ, 2004. – 544 с.
3. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – СПб : Лениздат; "Союз", 2003. – 320 с.
4. Карабан В. І. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга. – 2003. – 608 с.
5. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.
6. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комиссаров. – М. : Высшая школа, 1990. – 253 с.
7. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода / В. Н. Комиссаров. – М. : Междунар. отношения, 1980. – 154 с.
8. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода. Проблемы переводоведения в освещении зарубежных учёных : учеб. пособие / В. Н. Комиссаров. – М. : Междунар. отношения, 2000. – 134 с.
9. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – К. : Юніверс, 2003. – 275 с.

Допоміжні

1. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад) : Підручник / І. В. Корунець, О. І. Терех. – Вінниця : Нова книга, 2000. – 446 с.
2. Латышев Л. К. Перевод : теория, практика и методика преподавания / Л. К. Латышев, А. Л. Семенов. – М. : Академия, 2003. – 192 с.
3. Латышев Л. К. Структура и содержание подготовки переводчиков в языковом вузе / Л. К. Латышев, В. И. Провоторов. – М. : НВИ-ТЕЗАУРУС, 2001. – 136 с.
4. Львовская З. Д. Теоретические проблемы перевода / З. Д. Львовская. – М. : высшая школа, 1985. – 231 с.
5. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и методы перевода / Р. К. Миньяр-Белоручев. – М. : Моск. Лицей, 1996. – 208 с.
6. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Международные отношения. – 1974. – 216 с.
7. Семенец О. Е. История перевода : Учеб. пособие для вузов / О. Е. Семенец, А. Н. Панасьев. – К. : Изд-во Киевск. ун-та им. Т. Г. Шевченко, 1989. – 296 с. Семенов А. Л. Основные положения общей теории перевода : учеб. пособие / А. Л. Семенов. – М. : Изд-во РУДН, 2005. – 99 с.
8. Фёдоров А. В. Основы общей теории перевода / А. В. Федоров. – М. : Высшая школа. – 1983. – 303 с.
9. Чередниченко О. І. Український переклад : З минулого до сьогодні / О. І. Чередниченко // Од слова путь верстаючи й до слова... : Збірник на пошану Роксолани Петрівни Зорівчак, доктора філологічних наук, професора, заслуженого працівника освіти України. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 210 с.
10. Швейцер А. Д. Теория перевода : статус, проблемы, аспекты / А. Д. Швейцер. – М. : Наука, 1988. – 215 с.